

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

Проект № BG05SFOP001-2.025-0143-C01
*По-активно и ефективно гражданско участие
в областните съвети и комисии за координация и
прилагане на политиките на областно ниво*

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

ДОКЛАД

ОТ ПРОВЕДЕНО ПРОУЧВАНЕ С ЦЕЛЕВА ГРУПА ОБЛАСТНИ
АДМИНИСТРАЦИИ ОТНОСНО ПРИНОСА НА ГРАЖДАНСКОТО
УЧАСТИЕ ЗА РАБОТАТА И ЕФЕКТИВНОСТТА НА ОБЛАСТНИТЕ
СЪВЕТИ И КОМИСИИ, ФУНКЦИОНИРАЩИ КЪМ ОБЛАСТНИТЕ
АДМИНИСТРАЦИИ

22

Настоящото проучване е осъществено в рамките на проект № BG05SFOP001-2.025-0143-C01 „По-активно и ефективно гражданско участие в областните съвети и комисии за координация и прилагане на политиките на областно ниво“, финансиран по ОПДУ, съфинансирана от Европейския съюз. Основната цел на проекта е създаване на условия и гарантиране на открито и отговорно управление на политиките на областно ниво чрез активно приобщаване в прилагането им на гражданите, бизнеса, социално-икономическите партньори и неправителствения сектор.

Една от дейностите по проекта е включва извършване на проучване относно приноса на гражданското участие за работата и ефективността на областните съвети и комисии, функциониращи към областните администрации. Двете проучвания по дейност 1 на проекта бяха възложени на **"Ай Еф Ем Консулт" ЕООД** в средата на м.октомври 2022 година.

Това е докладът за първото проучване, което Изпълнителят реализира и което е с целева група областни администрации.

Целите и задачите на проучването са:

- Да се изследва степента на участие на гражданите, НПО и бизнеса и приноса им за ефективността на областните съвети и комисии, като основен фактор за открито и отговорно управление и да се идентифицират нови точки на взаимодействие и партньорство.
- Да се очертае картината на статуквото - какви областни съвети и комисии са създадени към областните администрации в страната, дали компетенциите им "покриват" всички политики, кои са ключовите участници, има ли представители от НПО сектора и бизнеса, как се гарантира прозрачността на тяхната работа, какви са основните правила за тяхното функциониране, в кои политики има/няма осигурено гражданско участие, ефективно ли е то. По този начин ще се очертае текущото състояние и да се изведе тренд при участието на

гражданското общество в процесите по вземане на решения на областно ниво.

- Да се направи преглед на ефективността на гражданското участие в работата на тези колективни съвещателни органи и да се "осветли" възможността за по-широко включване.
- Да се установят нагласите на администрацията относно гражданското участие;

Методологията за провеждане на проучването отчасти е предефинирана при разработване на проекта от Бенефициента Фондация „Обществен дарителски фонд – Габрово“, като е определено проучването да се извърши посредством **въпросник**. С него трябва да бъде набрана информация относно текущото състояние и ефективност на областните съвети и комисии, участието на гражданите, НПО и социално-икономическите партньори в процеса по реализация и отчитане на политики на областно ниво. Изпълнителят е спазил изискванията, разписани в проекта, така че да бъде постигната поставената цел на проучването и то да допринесе за постигането целите на проекта. При провеждане на проучването Изпълнителят е **се е съобразил с хоризонталните политики на ЕС** - не се е допускала дискриминация на респондентите на основата на пол, расов или етнически признак, религия или вероизповедание, увреждане, възраст или сексуална ориентация. Въпроси на такава „чувствителна“ тематика не са включвани. Изпълнителят се е придържал към принципите на безпристрастност и уважение на споделените мнения.

Както е разписано и в проекта, за нуждите на проучването бе разработен **електронен въпросник, който съдържа 21 въпроса от отворен и затворен тип**. Въпросникът започва с кратко обръщение към респондентите, съдържащо разяснение какво е проучването, неговата цел и приложимост. По този начин се гарантира прозрачност на провежданото проучване. Обръщението гласи:

Уважаеми госпожи и господа,

Тази анкета е предназначена за Областните администрации в България. Целта на настоящото проучване е да се изследва степента на участие на гражданите, НПО, социалните партньори и бизнеса в

областните съвети и комисии, като основен фактор за открито и отговорно управление и на база на това да се идентифицират нови възможности за взаимодействие и партньорство. Ще се потърсят начини за повишаване ефективността на координацията, която заинтересованите страни осъществяват в рамките на консултативните органи каквито са областните съвети и комисии. Чрез настоящото анкетиране ще се събере информацията относно текущото състояние и ефективност на областните съвети и комисии.

Споделете с нас своето мнение, за да ни подпомогнете да направим необходимите изводи и набележим конкретни методи, нови форми, механизми и решения за подобряване участието на гражданите. Благодарим за Вашата съпричастност и съдействие!

Методологията на проучване включва още използването на **количествен и качествен подход при формулирането на въпросите**. Количественият подход намира отражение при въпроси от анкетата, които водят до количествени натрупвания на отговорите. Те помагат при повторно използване на въпросника след години да се проследи тенденция във времето. Качественият подход е използван при въпросите, позволяващи уточнения от страна на интервюирания/респондента. Те дават по-задълбочено представяне на проблема с участието на гражданите, бизнеса и НПО сектора при формулиране, изпълнение и мониторинг на политиките на областно ниво. Тези въпроси разкриват лична позиция и внасят субективизъм в проучването.

В методологията на изследването и при разработването на въпросника се набляга на няколко ключови фактора:

- **Достъпност:** създаденият въпросник е съпроводен с ясни и последователни указания за прилагането му. Подбрани са кратки въпроси и отговори с оглед скъсяване времето за попълване на въпросника и стимулиране респондентите да се включат в проучването.
- **Актуалност:** Анкетата се състои от ключови въпроси, които дават възможност за очертаване на тенденции в сегашното състояние и ефективност на областните съвети и комисии, както и участието на гражданското общество в процесите по вземане на решения.

- **Обективност:** Въпросите са формулирани ясно и разбираемо, така че респондентите да не изпитват затруднение, давайки своите отговори. Въпросите не са подвеждащи и са изчистени от възможни сугестивни елементи. В анкетата липсват въпроси, които дават информация за детайли и представят индивидуални/изключителни случаи. Това е така, тъй като целта на проучването е да даде поглед върху „общия“ случай, върху цялостната ситуация в България, а не върху частните случаи.
- **Перспектива:** Включени са въпроси, с които се проучват бъдещи намерения и нагласи

Проучването се проведе изцяло онлайн. Не е търсен жив контакт с респондентите. Изпълнителят набави списък с официалните и-мейл адреси на всички областни управители. Анкетата бе изпратена до Областните управители по електронна поща на 12 ноември 2022 г. с придружаващ информативен текст относно проучването и линк към него:

https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSeaRu_z_oMbrBVvuu7x6oZM_y6qTWPquMaAhuB2pxM9Ff121Ag/viewform

Първоначално бе определен срок за попълване на въпросника 1 декември 2022г. На 26 ноември бе изпратен напомнителен мейл. До определения срок имаше попълнени 22 анкети. Именно затова на 4 декември 2022г. бе отправен втори напомнителен и-мейл. В рамките на другия ден бяха попълнени още 3 анкети. С удължението от 5 дни след първоначалния срок и два напомнящи и-мейла, са събрани общо 25 попълнени въпросника от 28 потенциални администрации. Изборът на конкретни респонденти е осъществен от ръководството на всяка областна администрация.

Въпросникът бе изпратен на всички областни администрации с придружаващо писмо от Фондация „Обществен дарителски фонд - Габрово“, в което се представят целите на проучването и проекта. Към Областните управители е отправена молба да попълнят въпросника. **Участието в проучването е на доброволен принцип** и никой респондент не е бил задължаван да участва в него. **Времето, което бе дадено на респондентите за попълване на въпросника, беше около 3 седмици.** Може да се каже, че най-големият пик за

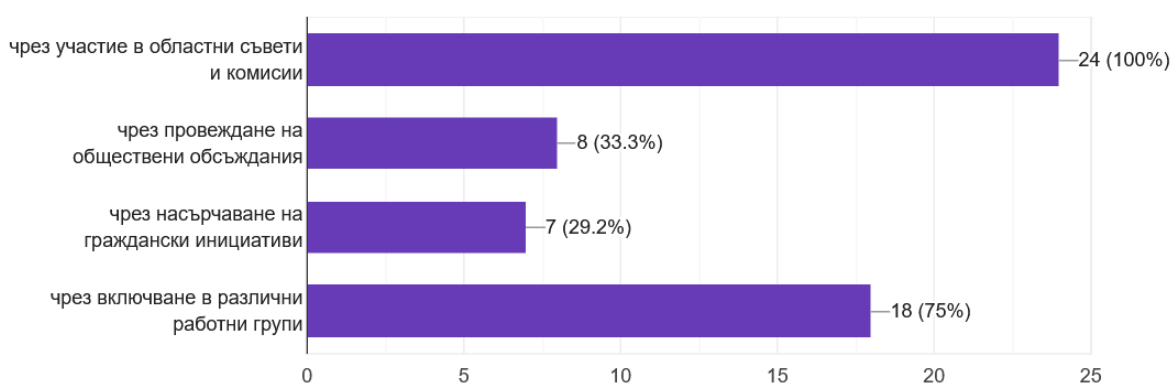

попълване, беше в началото и преди да изтече крайния срок. **Времето, необходимо за попълване на анкетата, е не повече от 5 минути.** Факторът времетраене е от съществено значение и един от мотивите за попълване на въпросника от начало до край.

В проучването е отразено мнението на **представители на 25 Областни администрации. Трябва да се отбележи, че тези 25 респондента не са отговорили на всички 21 въпроса.**

Обобщение на отговорите на респондентите:

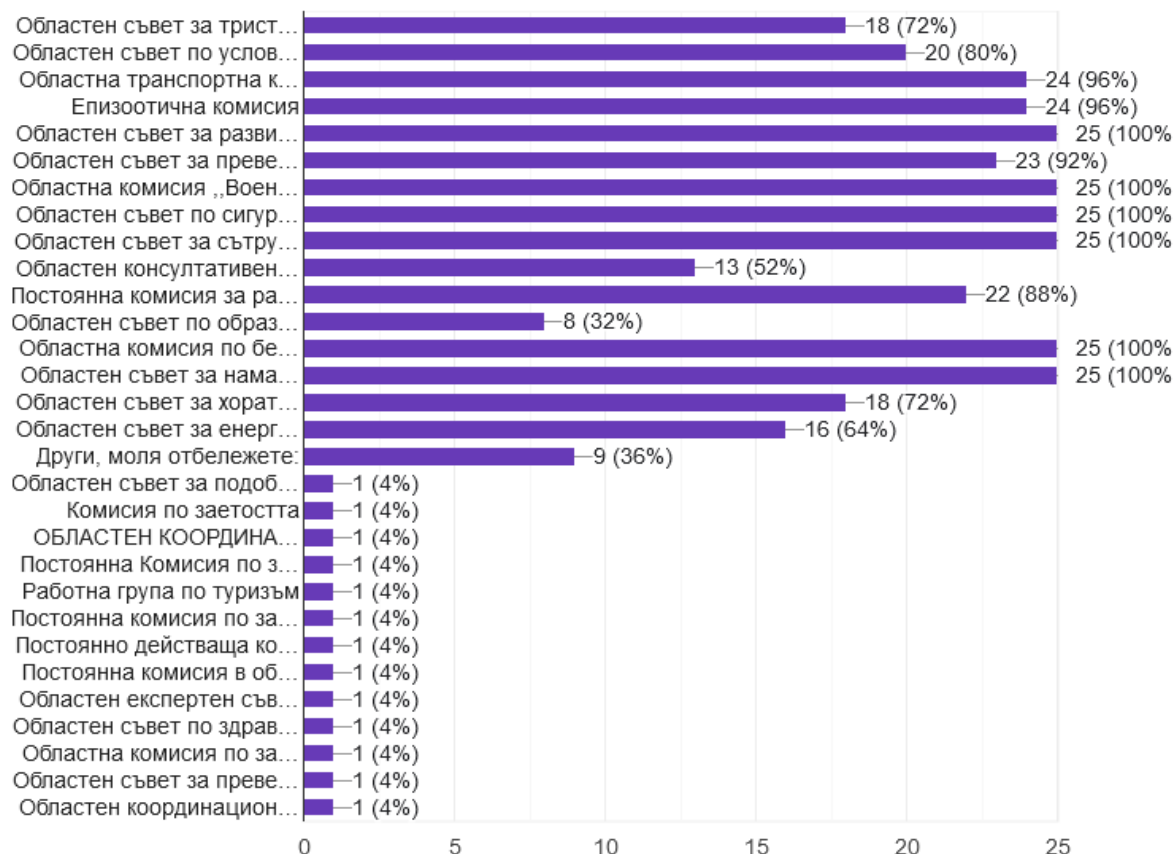
1. По какъв начин сте осигурили участието на граждани, НПО, бизнес и социално-икономически партньори в изпълнението и мониторинга на политиките на областно ниво?

Областните съвети и комисии се оказват най-често застъпеният модел на гражданско участие при изпълнението и мониторинга на политики на областно ниво. Това е така, защото част от областните съвети и комисии са регламентирани със закон и задължително създадени в областните администрации. 75% от областните администрации включват представители на гражданското общество в различни работни групи, когато е необходимо да се разработват стратегически документи. 33,3% провеждат обществени обсъждания и разчитат на тях като форма на гражданско участие. Едва 29,2% насърчават граждански инициативи. Администрациите все още не гледат на гражданското общество като на партньор. Придържат се към задължителния характер на гражданското участие, когато то е законово регламентирано, но едва 1/3 от областните администрации подкрепят инициативи на гражданския сектор.

2. Моля, отбележете какви областни съвети и комисии имате създадени към Областна администрация

На този въпрос със 100% са следните отговори:

- Областен съвет за развитие
- Областна комисия „Военни паметници“
- Областен съвет по сигурността
- Областен съвет за сътрудничество по етнически и интеграционни въпроси
- Областна комисия по безопасност на движението по пътищата.
- Областен съвет за намаляване риска от бедствия

Създаването на всички изброени по-горе съвети и комисии, без Областен съвет за сътрудничество по етнически и интеграционни въпроси е регламентирано със закон. Областният съвет за развитие е регламентиран в закона за регионалното развитие, Областна комисия „Военни паметници“ – в закона за военните паметници, Областен съвет по сигурността – в закон за въоръжените сили на Република България, Областен съвет за намаляване риска от бедствия – в закон

за защита при бедствия, Областна комисия по безопасност на движението по пътищата - закон за движение по пътищата. Единствено Областен съвет за сътрудничество по етнически и интеграционни въпроси (ОССЕИВ) се създава на основание подзаконовата нормативна уредба, а именно Правилника за устройството и дейността на Националния съвет за сътрудничество по етническите и интеграционните въпроси към Министерския съвет. Всичко това доказва, че областните администрации спазват стриктно законите и регламентиранията в тях разпоредби относно координацията на политики на областно ниво. За създаването на ОССЕИВ в областните администрации в цялата страна бе приложена масова разяснителна кампания на национално ниво от експертите на Националния съвет за сътрудничество по етнически и интеграционни въпроси във връзка с поети ангажменти на България към Европейския съюз за прилагането на политиките за интеграция и антидискриминация.

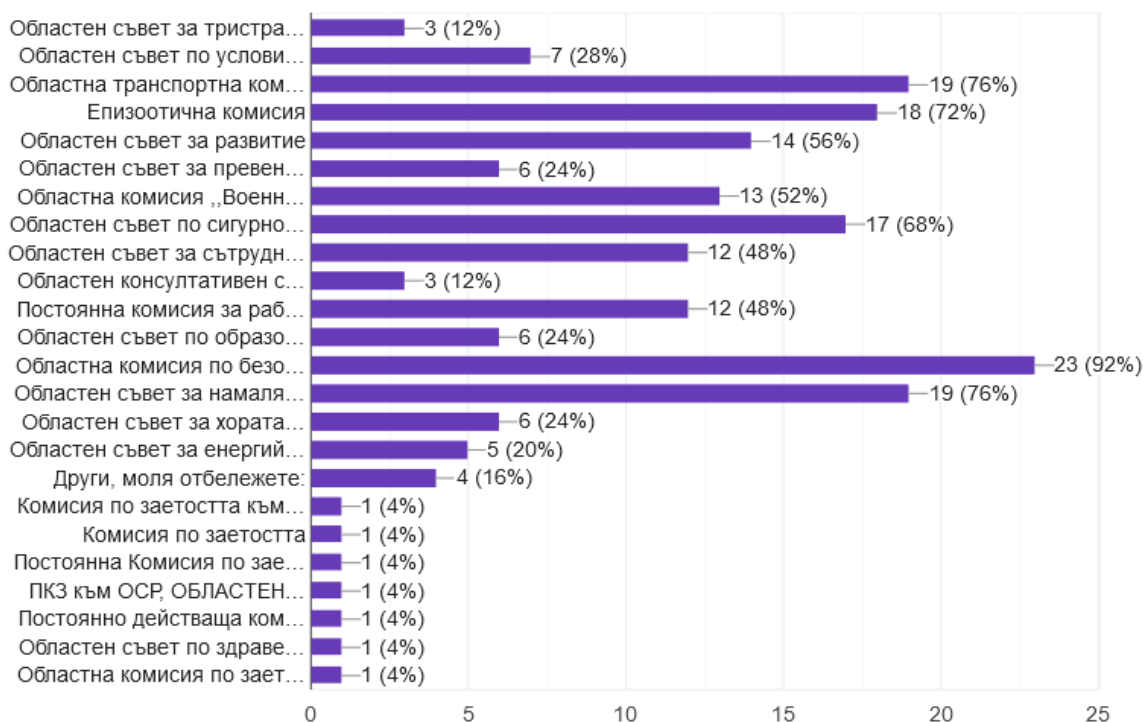
По отношение на останалите съвети, разбивката е следната:

- Областен съвет за тристранно сътрудничество – 72%
- Областен съвет по условия на труд – 80%
- Областна транспортна комисия – 96%
- Епизоотична комисия – 96%
- Областен съвет за превенция и противодействие на корупцията - 92%
- Областен консултативен съвет по охрана на горите, дивеча и рибата – 52%
- Постоянна комисия за работа с предложения, сигнали на граждани, организации и омбудсмана, свързани с дейността на териториалните звена на министерствата и на др. административни структури – 88%
- Областен съвет по образование, наука, младежки дейности, култура и спорт – 32%
- Областен съвет за хората с увреждания – 72%
- Други, моля отбележете:
 - ✓ Постоянна комисия в областта на здравеопазването,
 - Постоянна комисия в областта на енергетиката,
 - транспорта и околната среда,
 - Постоянна комисия в областта на земеделието, горите, рибарството и аквакултурите,
 - Постоянна комисия по заетостта,
 - Постоянна комисия в областта на културата и туризма,
 - Постоянна комисия в областта на социалните дейности,
 - Постоянна комисия в областта на индустрията и новите технологии

- ✓ Постоянна комисия по заетост, ОБЛАСТЕН СЪВЕТ ПО ТУРИЗЪМ, ОБЛАСТЕН ЩАБ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПЛАНА ЗА ЗАЩИТА ПРИ БЕДСТВИЯ И ЗА ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ С НАЦИОНАЛНИЯ ЩАБ, ОБЛАСТЕН КООРДИНАЦИОНЕН МЕХАНИЗЪМ ПО ДЕИНСТИТУЦИОНАЛИЗАЦИЯ, ОБЛАСТНА КОМИСИЯ ПО ЕКОЛОГИЯ И ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА КЪМ ОСР, ОБЛАСТЕН ОПЕРАТИВЕН ЩАБ ЗА БОРБА С ГРИП И ОРЗ
- ✓ Областен съвет за превенция на домашното насилие
- ✓ Постоянна Комисия по заетостта към Областния съвет за развитие, Регионален пандемичен комитет, Областен щаб за изпълнение на Областния план за защита при бедствия и за взаимодействие с националния и с общинските щабове, Областен експертен съвет по устройство на територията, Постоянна експертна комисия по архиви, Областна комисия за изменение на землищни граници, Областен кризисен щаб по здравеопазване, Областен координационен център по ПМС 100 от 08.06.2018 г.
- ✓ Работна група по туризъм
- ✓ Областен съвет за енергийна ефективност, ОБЛАСТЕН КООРДИНАЦИОНЕН ЦЕНТЪР ПО МЕХАНИЗЪМ ЗА СЪВМЕСТНА ДЕЙНОСТ НА ИНСТИТУЦИИТЕ (МОНОКЦ)
- ✓ Областен съвет за подобряване ефективността и развитието на доброволните формирания за предотвратяване и овладяване на бедствия, пожари и други извънредни ситуации на територията на област Видин; Комисия по заетостта към ОСР
- ✓ Областен експертен съвет по УТ, Областен съвет за устойчиво енергийно развитие
- ✓ Постоянно действаща комисия по заетостта; Областен координационен център; Областен координационен механизъм по деинституционализация; Областен щаб за изпълнение на Областния план за защита при бедствия и за взаимодействие с Националния щаб;
- ✓ Областна комисия по заетостта, Областен кризисен щаб във връзка с кризата в Украйна, Областен съвет по здравеопазване

3. Кои областни съвети и комисии са най-ефективни и работещи?

За разлика от отговорите на предишния въпрос, тук няма нито един отговор с категоричен 100% избор от страна всички респонденти. С най-голям процент 92% е Областна комисия по безопасност на движението по пътищата. На второ място са определили Областен съвет за намаляване риска от бедствия и Областна транспортна комисия със 76%. От задължителните по закон съвети и комисии четири се оказват по-слабо ефективни от очакваното:

- Областен съвет за развитие – 56%
- Областна комисия „Военни паметници“ – 52%
- Областен съвет по сигурността – 68%
- Областен съвет за сътрудничество по етнически и интеграционни въпроси – 48%

Останалите имат следното процентно разпределение:

- Областен съвет за тристранно сътрудничество- 12%
- Областен съвет по условия на труд – 28%
- Епизоотична комисия – 72%
- Областен съвет за превенция и противодействие на корупцията -24%
- Областен консултативен съвет по охрана на горите, дивеча и рибата – 12%
- Постоянна комисия за работа с предложения, сигнали на граждани, организации и омбудсмана, свързани с дейността на териториалните звена на министерствата и на др. административни структури – 48%

- Областен съвет по образование, наука, младежки дейности, култура и спорт – 24%
- Областен съвет за хората с увреждания -24%
- Областен съвет за енергийна ефективност – 20%

Допълнителните отговори имат по 1 утвърдителен отговор, който им носи 4%.

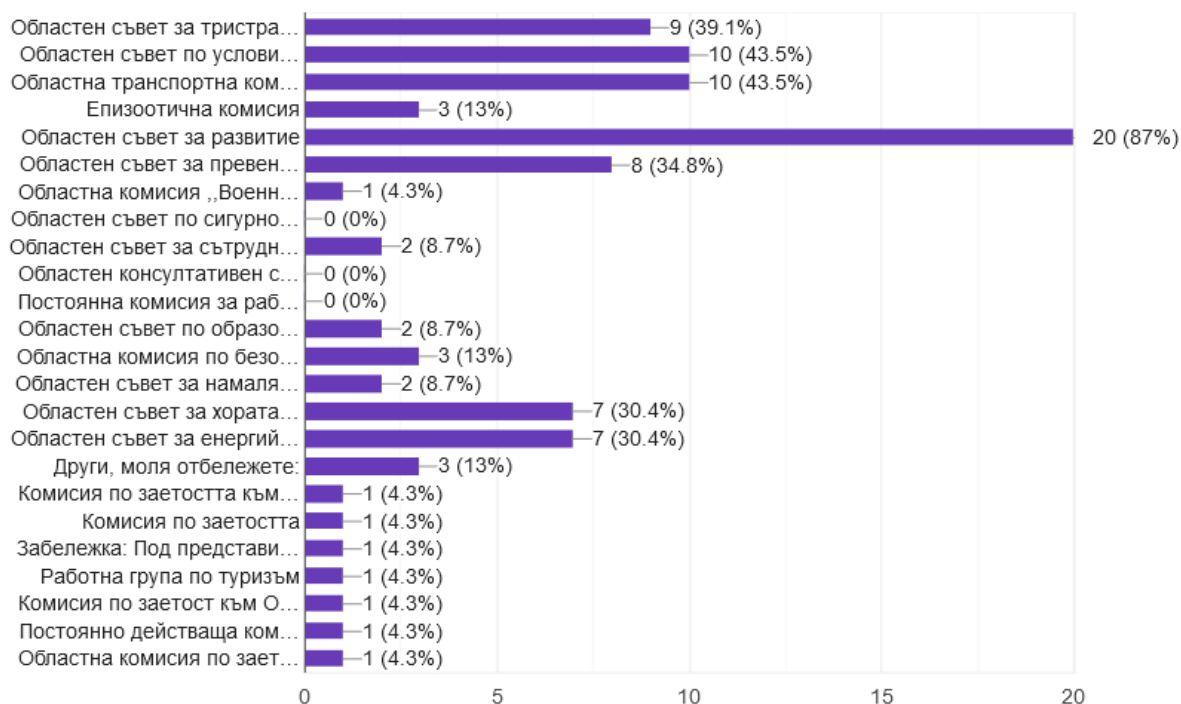
Извод: Областният съвет за тристранно сътрудничество, чиято роля е да дава гласност на проблеми и политики, по които да дискутират администрации, синдикати и работодатели, се оказва, че не е особено ефективен според респондентите.

Следващите три въпроса изследват участието на целевите групи – граждани, бизнес и социално-икономически партньори – като членове на различните областни съвети и комисии. Областният съвет за развитие като цяло е този, в който има застъпено широко участие на гражданското общество, бизнес и социално-икономически партньори. Съгласно чл. 44 от Правилника за прилагане на закона за регионалното развитие членове на областния съвет за развитие са кметовете на общините в областта, по един представител на общинския съвет на всяка община, делегирани представители на областните структури на представителните организации на работодателите и на работниците и служителите на национално равнище. В допълнение по покана на председателя на областния съвет за развитие на заседанията на съвета могат да присъстват и да участват в обсъжданията с право на съвещателен глас физически лица и представители на юридически лица, имащи отношение към развитието на областта. По отношение областните съвети за сътрудничество по етнически и интеграционни въпроси и областните съвети за хората с увреждания нормативната уредба е регламентирала участието на граждански организации и НПО и областните администрации са спазили разпоредбите, осигурявайки необходимото членство. Разпределението на отговорите е както следва:

4. В кои от посочените съвети и комисии сте включили представители на гражданското общество:

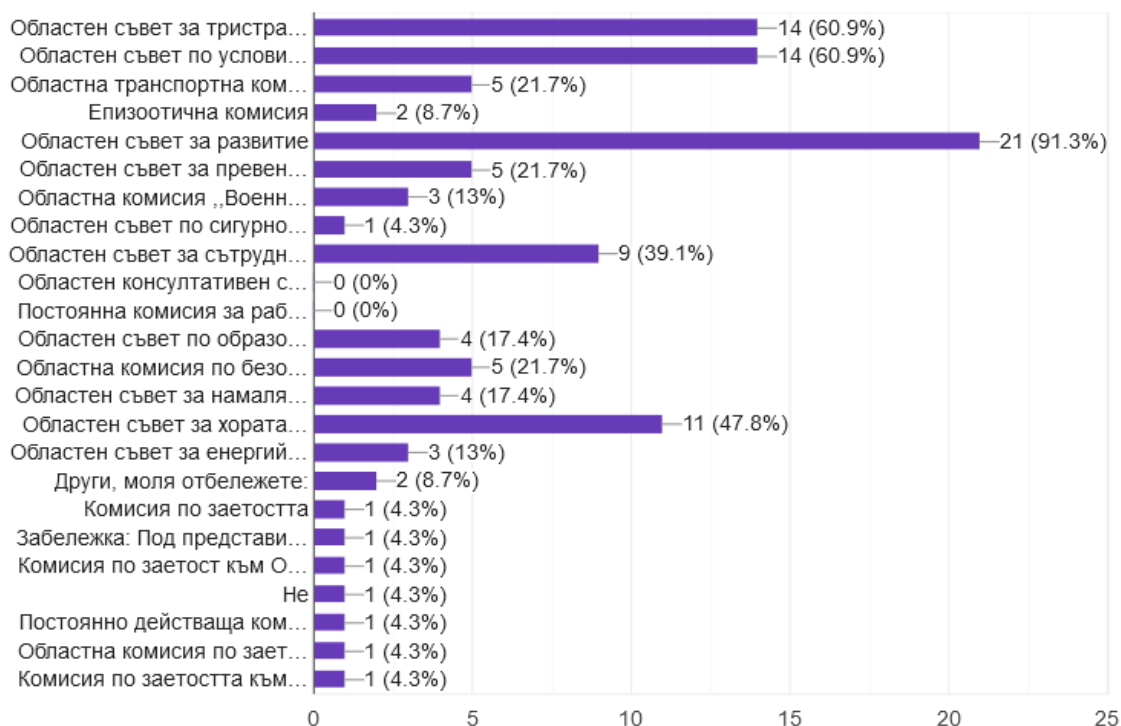
5. В кои от посочените съвети и комисии сте включили представители на бизнеса:

Участието на бизнеса в областни съвети и комисии е по-слабо, както е видно от графиката по-горе. Най-голямо е участието на бизнеса в Областен съвет за развитие, като тук респондентите са имали предвид отново законово регламентираното участие на работодателските организации. С по-висок процент на утвърдителни отговори са Областен съвет по условия на труд и областна транспортна комисия с по 43,5%; Областен съвет за тристранно сътрудничество -39,1%, Областен съвет за превенция и противодействие на корупцията – 34,8%, Областен съвет за енергийна ефективност и Областен съвет за хората с увреждания са с 30,4%. Останалите отговори са с пренебрежимо малък процент.

6. В кои от посочените съвети и комисии сте включили представители на социално-икономически партньори?

По отношение социално-икономическите партньори, най-застъпено е участието им в следните съвети:

- Областен съвет за развитие – 91,3%
- Областен съвет за тристранно сътрудничество – 60,9%
- Областен съвет по условия на труд – 60,9%
- Областен съвет за хората с увреждания – 47,8%
- Областен съвет за сътрудничество по етнически и интеграционни въпроси – 39,1%
- Областен съвет по образование, наука, младежки дейности, култура и спорт – 17,4%

- Областен съвет за намаляване риска от бедствия – 17,4

7. Има ли функциониращ обществен съвет към Областна администрация?

Този въпрос касае цялостното функциониране на съвети към областните администрации, които са ориентирани в посока решаване проблеми на граждани и обсъждане на техни предложения. Такива съвети бяха инициирани преди около 10 години на правителствено ниво. От отговорите личи, че само 40% от областните администрации са запазили този съвет. Други 40% не са го създавали, а 20% са прекратили дейността му, поради някакви причини. Обобщение на тези причини е представено в следващия въпрос

8. Ако е имало, по какви причини е преустановена работата му?

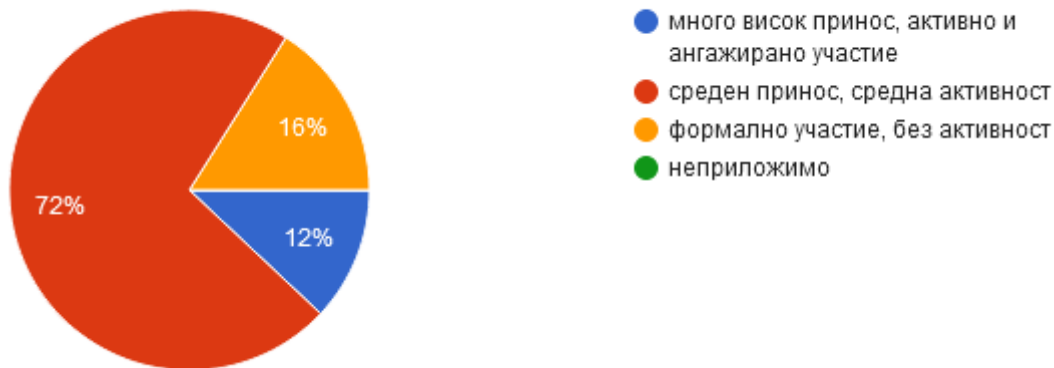
От предоставените отговори не става особено ясно кои са причините да спре дейността на обществен съвет към областна администрация. Най-подходящите отговори са, че такава е била преценката на ръководството и че е отпаднала необходимостта, както и липса на интерес и инициативност от страна на членовете. Всички отговори са представени по-долу:

- по преценка на ръководството
- И в момента действа ОБЛАСТЕН ОБЩЕСТВЕН СЪВЕТ ЗА ПРЕВЕНЦИЯ И ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА КОРУПЦИЯТА
- Неприложимо
- Действащ към момента
- Промяна в ръководството и приоритетите на Правителството.
- Поради отпаднала необходимост.
- Липса на интерес и инициативност от страна на членовете.
- -

- не функционира
- н/п

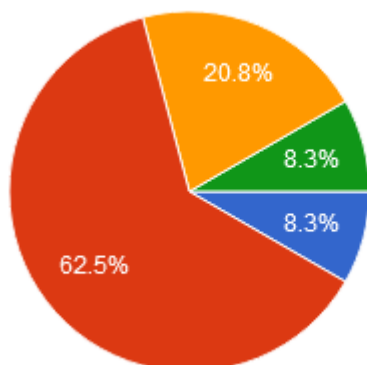
9. Как оценявате участието на граждани и НПО в областните съвети и комисии?

Като средна се оценява активността и приноса на гражданите и НПО в областните съвети и комисии от по-голямата част от участниците в проучването – 72% от хората са посочили този отговор. 16% смятат, че гражданите и НПО не са активни и имат формално участие в съветите и комисиите. 12% от анкетираните са отговорили, че гражданите и НПО имат много висок принос за дейността на областните съвети и вземат активно и ангажирано участие.

Извод: Би могло да се работи и в посока подобряване ангажираността на гражданите и НПО, които вземат участие в областните съвети и комисии.

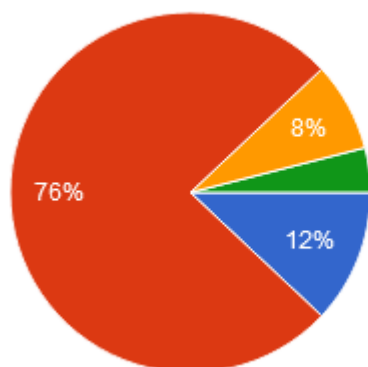
10. Как оценявате участието на бизнеса в областните съвети и комисии?

- много висок принос, активно и ангажирано участие
- среден принос, средна активност
- формално участие, без активност
- неприложимо

Бизнесът също както и гражданското общество показва средна активност в областните съвети и комисии според респондентите и има среден принос за реализацията на политики. Малко по-висок е процентът на отговорилите, че участието е формално – 20,8% в сравнение с този, който бе даден за гражданите и НПО. 8,3% отговарят, че бизнесът е с много висок принос, активно и ангажирано участие.

11. Как оценявате участието на социално-икономическите партньори в областните съвети и комисии?

- много висок принос, активно и ангажирано участие
- среден принос, средна активност
- формално участие, без активност
- неприложимо

От трите целеви групи – граждани/НПО, бизнес и социално икономически партньори – социално-икономическите партньори имат подчертано среден принос и средна активност в областните съвети и комисии според 76% от отговорилите. 12% смятат, че има много висок принос, както и активно и ангажирано участие на социално-икономическите партньори. Само 8% оценяват участието им като формално и неактивно.

12. От какво зависи според Вас ефективността на областните съвети и комисии? Посочете трите най-важни фактора за успешната им работа.

Този въпрос е отворен и генерира качествени натрупвания по отношение факторите, които влияят за успешната работа на областните съвети и комисии. Отдолу е дадено обобщение на всички отговори:

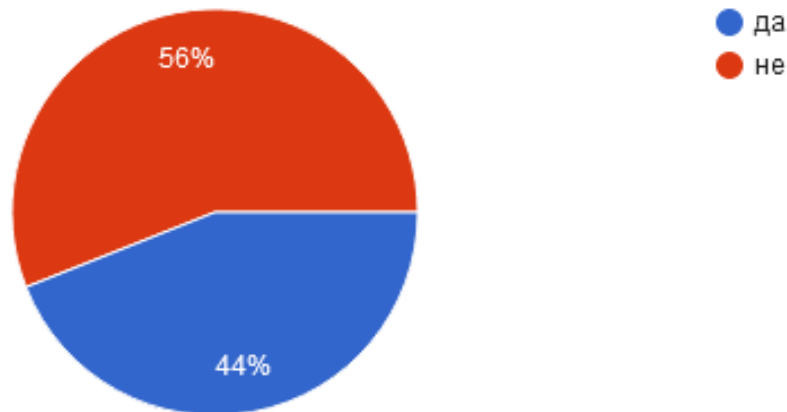
- наличие на екип от експерти
- Реален принос в политиките за развитие на съответната област.
2. Да се намери форма на обвързаност между участието в комисиите, вземането на решения, присъствието на самите заседания. 3. Да има реални резултати, които да влияят на политиките в областта.
- Ангажирано участие; желание за сътрудничество; пълноценна комуникация
- от приоритетите за развитие в региона; от конкретни проекти и осигурени възможности за финансиране; от законодателството
- Децентрализация, изпълними стратегически документи, правомощия на областните управители.
- **АНГАЖИРАНост, КОМПЕТЕНТНОСТ, ПОСЛЕДОВАТЕЛНОСТ В ДЕЙСТВИЯТА**
- Да имат възможност с решенията си да променят дадена ситуация, а това в много случаи не е така; 2. Решения се вземат, а за изпълнението им няма законова възможност да се търси отговорност; 3. Да се увеличат функциите им, за да може да вземат важни решения и да се увеличат правомощията им, с цел търсене на отговорност за изпълнени решения.
- увеличаване на административния капацитет и правомощията на областните администрации по секторните политики
- Активност, ангажираност и отговорност на заинтересованите страни, техните права, задължения, ресурсите с които разполагат, координацията и др.
- Добра комуникация, сътрудничество между институциите и вземане на адекватни решения
- Обсъждане и решаване на въпроси и проблеми, които касаят всички общини на територията на областта или въпроси, които засягат интересите на голям брой хора.
- Взаимодействие между институциите, колаборация с министерства, взимане на конкретни решение с поставен срок
- Решенията на съответната комисия/съвет да имат тежест и да бъдат приложими на практика - от тези решения да зависи изпълнението на политиката на областно ниво, министерствата

да ги вземат предвид при планиране/изпълнение на секторните политики.

- Активно участие на членовете на Комисиите и съветите; 2. Разглеждане на проблеми и въпроси, чието разрешаване е от компетенциите на членовете на Комисиите, Съветите или областния управител, а не с общо действие или такива за които е необходима намеса на национално ниво; 3. Бюджет, който да спомага за реализиране на дейности и политики.
- Осигуряване на реални средства за провеждане на решенията.
- Повишаване информираността сред обществото за дейността им. Повишаване възможностите на съветите и комисиите за решаване на поставени въпроси и проблеми. По-широко участие на гражданските организации в състава на съветите и комисиите.
- 1. Поддържане на постоянен диалог; 2. Общи цели; 3. Желание за високи резултати.
- Ефективността на областните съвети и комисиии зависи най-много от ползотворното сътрудничество между областна администрация, бизнеса, гражданите и социалните партньори.
- Делегиране на правомощия и разпределяне на отговорностите. Повишаване ангажираността на членовете на съветите и комисиите. Финансова обезпеченост за решаване на проблемите.
- Постоянна комуникация, съвместни инициативи, гъвкавост при организиране на заседанията - например организиране на онлайн заседания

13. Бихте ли иницирали изменение в състава на съветите и комисиите (там, където не е законоустановен) с оглед включване на граждани, бизнес, НПО, социално-икономически партньори?

Областните администрации не биха иницирали законодателни промени, за да насърчат гражданското участие в областните съвети и комисии. С лек превес от 56% е отговорът „не“ на този въпрос пред 44% за „да“. Този въпрос е свързан смислово с последния въпрос от анкетата, но чрез настоящия въпрос се изследва повече активността на самите областни администрации в това да се предприемат конкретни мерки за насърчаване на гражданското участие. Битуващите стереотипи за администрациите като закостенели, бюрократични и пасивни институции по отношение иницирането на промени се оказват все още валидни, но с добра тенденция това да се промени.

14. Защо?

Мотиви в полза на НЕ

Защото тези партньори нямат интерес да участват и да бъдат ангажирани, особено бизнеса.

Граждани, бизнес, НПО, социално-икономически партньори са включени във всички комисии и съвети, с изключение на тези, за които не е законоустановено формално участие и липса на желание за сътрудничество

На този етап не е необходимо

Законодателните промени следва да се иницират на национално ниво.

Ефективността на комисиите е висока.

Увеличаването на състава на Комисиите и Съветите води до намаляване на ефективността им.

Не бихме иницирали изменение в състава на съветите и комисиите, защото те са достатъчно изчерпателни в състава си съгласно законоустановените норми.

Поради реализация на политики и ангажменти на областните администрации, които към момента не са финансово обезпечени

Мотиви в полза на ДА

за да се подобри ефективността от работата
ПО ШИРОК КРЪГ ОТ МНЕНИЕ, КОМПЕТЕНТНОСТ И ПОЛЕЗНОСТ
по-ефективно включване във вземането на решения в интерес на обществената полза

Участие на по-широк кръг заинтересовани страни

Партньорството и включването на гражданите, бизнеса, НПО и социално-икономическите партньори в съставите на областните съвети и комисии е важно с оглед прилагането и наблюдението на националните политики на областно ниво.

Не бих

Защото имат иновативност.

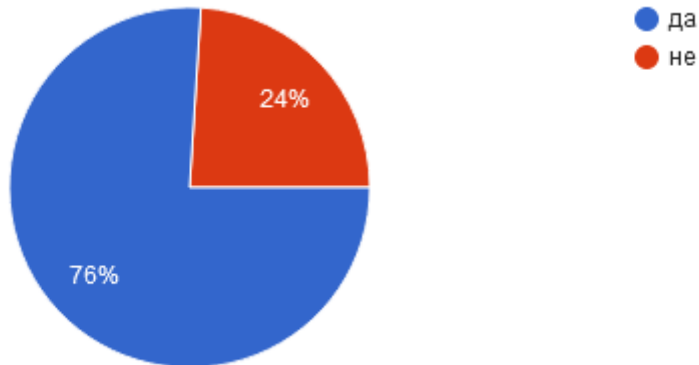
Има свобода за включване.

По-широкото участие на представители на различни съсловни организации би допринесло за популяризиране дейността на съветите и комисии, за по-ефективното им функциониране и по-широки възможности за пряко участие в решаването на актуални проблеми.

Защото участието им е условие за открито, отговорно и ефективно управление.

От отговорите ясно проличава противопоставянето на мненията. Едните смятат, че участието на гражданското общество и бизнеса не допринася достатъчно и съответно участието им в областните съвети и комисии следва да се осъществява, само ако е законово регламентирано. Тези администрации на сегашния етап не виждат смисъл да се разширяват съставите на съветите с членове от граждани, НПО, бизнес и социално-икономически партньори.

15. Реализирала ли е Областна администрация дейности, инициирани от граждани, бизнес, НПО, социално-икономически партньори?

76% от областните администрации вече имат опит в реализацията на дейности, инициирани от граждани, бизнес, НПО, социално-икономически партньори. Това идва да покаже, че гражданското общество е демонстрирало активност във времето, а администрациите са адмирирали идеите и са участвали в реализацията им. Съществуват вече известни практики на колаборация между администрации и граждани, което е добра основа за надграждане.

16. Ако е приложимо, дайте примери за дейности, реализирани от Областна администрация, инициирани по предложение на граждани, НПО, бизнес и социално-икономически партньори:

По-долу са обобщени различни дейности и инициативи, организирани съвместно между администрации и граждани, бизнес, НПО:

- ✓ инициативи в областта на опазване на околната среда
- ✓ Номиниране и връчване на приз "Майчино сърце", кампания "Весела Коледа за всички", сформирани на работни групи по проект на Уницеф
- ✓ подкрепа при реализиране на проекти, логистика, популяризиране на дейности, участие в работни срещи, организация на фестивали по предложение на граждани и читалищни дейци
- ✓ провеждане на съвместни прояви
- ✓ УЧАСТИЕ В ПРОЕКТИ КАТО АСОЦИИРАН ПАРТНЬОР
- ✓ Организиране на културно-просветни събития и обществени форуми в залите на Областната администрация
- ✓ Областен младежки съвет
- ✓ Ден на здравословното хранене и спорта; Регионален бизнес-форум

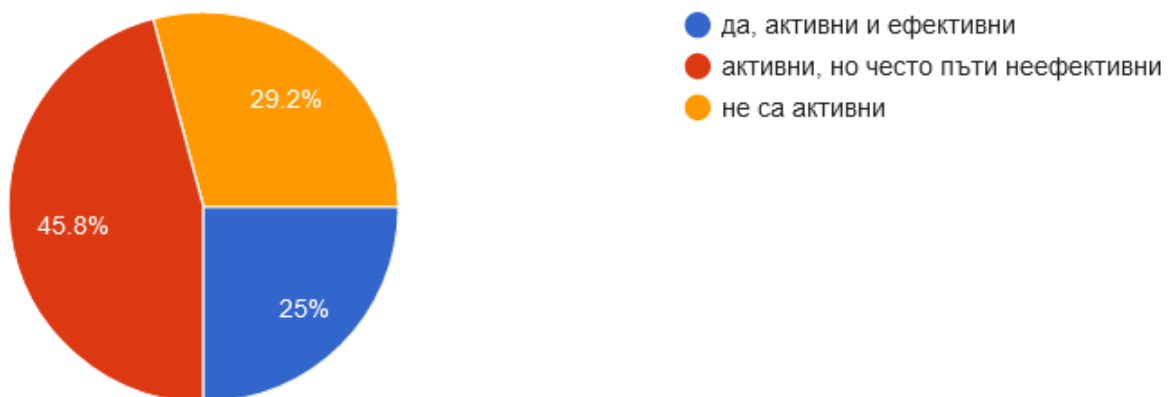

- ✓ Организиран са работни срещи, кръгли маси, информационни дни, форуми и кампании по различни теми и въпроси от обществен интерес.
- ✓ Решаване на конкретни въпроси.
- ✓ Провеждане на инициативата "Ден без асансьори"
- ✓ Да изчистим България; Работни срещи по проект "Активни срещу насилието над жени" на Фондация "Асоциация Анимус"
- ✓ Настаняване на крайно нуждаещи се лица и многодетни майки. Подпомагане на украинските бежанци.
- ✓ По предложение на неправителствения сектор беше създаден Областен съвет за превенция на домашното насилие в област Разград. С тази добра практика през 2020 г. Областна администрация Разград спечели награда в конкурса за добри практики на Института по публична администрация в категория "Социална отговорност".

Взаимодействията на гражданско общество и администрации до момента могат да се определят като два вида:

- Дългосрочни – като например реализацията на цели проекти
- Краткосрочни – капманийни, за определена инициатива в полза на общността

17. Смятате ли, че гражданите, НПО, бизнеса и социално-икономически партньори са активни при реализирането на политики

По отношение активността на гражданите, НПО, бизнеса и социално-икономически партньори при реализирането на политики болшинството от областните администрации смятат, че те са активни,

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление” 2014 – 2020 г.“, съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

но често пъти неефективни. Може би от там идва и лекото разочарование и отдръпване на администрациите от идеята за реализация на общи инициативи и насърчаване на по-широко гражданско участие. 29,2% от отговорилите считат, че гражданското общество не е активно. 1/4 от всички отговорили посочват, че гражданите са не само активни, но и ефективни.

18. Какво би мотивирало според Вас повече граждани, НПО, бизнес, социално-икономически партньори да искат да се включват в областните съвети и комисии?

Този въпрос е с отворени отговори, които са обобщени по-долу:

- ✓ наличие на желание за работа за разрешаване на определени проблеми
- ✓ Реализацията на съвместни проекти, които могат да мотивират и двете страни да бъдат дейни и да реализират ефективни политики.
- ✓ Ясни правила за партньорство
- ✓ реални възможности за промяна, а не само формално провеждане на срещи.
- ✓ на този етап е трудно да бъдат мотивирани, не са заинтересовани на местно ниво от политики
- ✓ постигане на реални цели
- ✓ **ДОБРИ ПРАКТИКИ И РЕЗУЛТАТИ**
- ✓ Решаването на важни за тях въпроси, а областните съвети и комисии в много случаи не могат да ги решат, тъй като решенията на много проблеми се решават на национално ниво. Областните съвети и комисии нямат такива правомощия.
- ✓ реалните резултати от изпълнението на приетите решения
- ✓ Осигуряване на възможност за изразяване на идеи, мнения и предложения
- ✓ Не мога да отговоря, не съм запозната с проучване по темата.
- ✓ Ако има финансова стимулация
- ✓ В краткосрочен план да има практически резултат напр. приети предложения за промени в нормативна уредба на национално или на местно ниво; повече възможности за финансиране и осъществяване на инициативи на областно ниво.
- ✓ Те са включени в достатъчна степен.
- ✓ Уважението към тях. Да бъдат изслушвани.
- ✓ Осигуряване на реални средства за провеждане на решенията.

- ✓ Възможности за реални разрешаване на актуални за обществото проблеми, провеждане на съвместни инициативи с конкретна тематична насоченост.
- ✓ Видими реални резултати от работата на обл. съвети и комисии.
- ✓ Да се взимат предвид техните предложения.
- ✓ Възможности за съвместни проекти.

Администрациите смятат, че това, което би могло да пробуди по-голям интерес за партньорство сред представителите на гражданското общество е най-вече да има реални резултати от съвместните инициативи и възможности за промяна. Остава усещането, че на този етап партньорствата са по-скоро формални и участниците не са толкова заинтересовани от реализацията на политики. За целта е необходимо да има и по-ясни правила за партньорство.

19. Какво би мотивирало администрациите да настояват за по-активно участие на граждани, НПО, бизнес, социално-икономически партньори в областните съвети и комисии?

Отговорите на този въпрос са обобщени по-надолу:

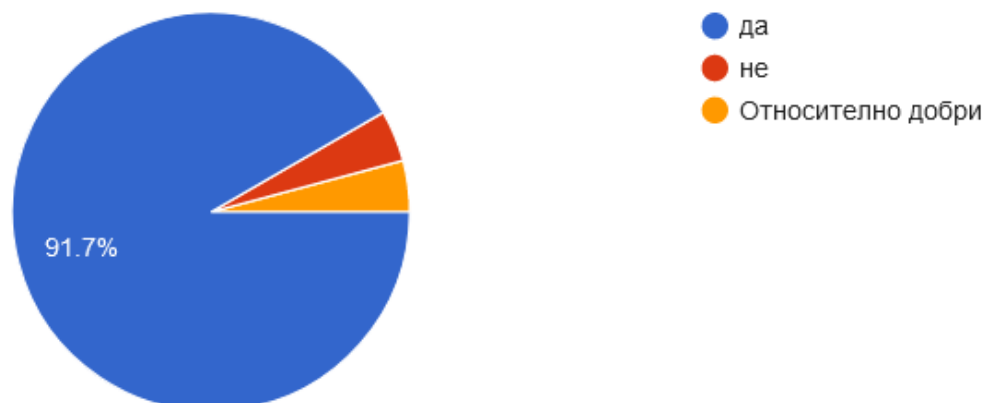
- ✓ за прозрачност в работата, за по-висока ефективност на взетите решения
- ✓ Наличие на реална възможност администрациите да имат финансов ресурс, с който да могат да участват /ресурс за съфинансиране/ в реализация в съвместни проекти.
- ✓ Ясни правила за партньорство
- ✓ реални възможности за промяна, а не само формално провеждане на срещи
- ✓ осигурен бюджет за работа на съвети и комисии
- ✓ децентрализация
- ✓ ПОЛЕЗНИ РЕАЛИЗИРАНИ ДЕЙСТВИЯ
- ✓ Получаване на многостранни мнения и предложения от различни представителства, с цел вземане на правилни решения.
- ✓ по-широката подкрепа на работата им в интерес на гражданите
- ✓ Възможността за по-лесно реализиране на държавната политика на местно ниво
- ✓ Ако е на лице реализация на конкретно поставена дейност
- ✓ Участието на посочените партньори да не бъде формално, да бъде проактивно и релевантно на дейността на съответния съвет/комисия.
- ✓ Те са включени в достатъчна степен.
- ✓ Активното им участие, ако може да не е свързано с финансиране на техни проекти.

- ✓ Осигуряване на реални средства за провеждане на решенията.
- ✓ Приносът на гражданите, НПО, бизнес, социално-икономически партньори към дейността на администрацията в процеса на прилагането на секторни политики.
- ✓ Повишаване качеството на работа на съответните съвети и комисии.
- ✓ Възможности за сътрудничество и делегиране на дейности, за които съответната администрация не разполага с човешки ресурс за изпълнението им.
- ✓ Изпълнение на мерки за активизиране работата със заинтересованите страни като част от системата за управление на качеството CAF

В голяма степен отговорите се припокриват с отговорите на предодния въпрос – т.е. мотивите за партньорство на гражданското общество и на администрациите са сходни. Повтарят се ключови думи като резултат, реални действия, средства, възможности за промяна и др. И от двата въпроса става ясно, че са необходими действия по отношение изменение правомощията на областния управител и неговата администрация, за да се реализират някои от очакванията на гражданското общество. В допълнение към сходните отговори е и осъзнаването, че участието на гражданите носи добавена стойност за открито и честно управление.

20. Смятате ли, че в момента администрациите са създали добра основа за отношения с граждани, НПО, социално-икономически партньори и бизнес, създаващи доверие и желание за партньорство?

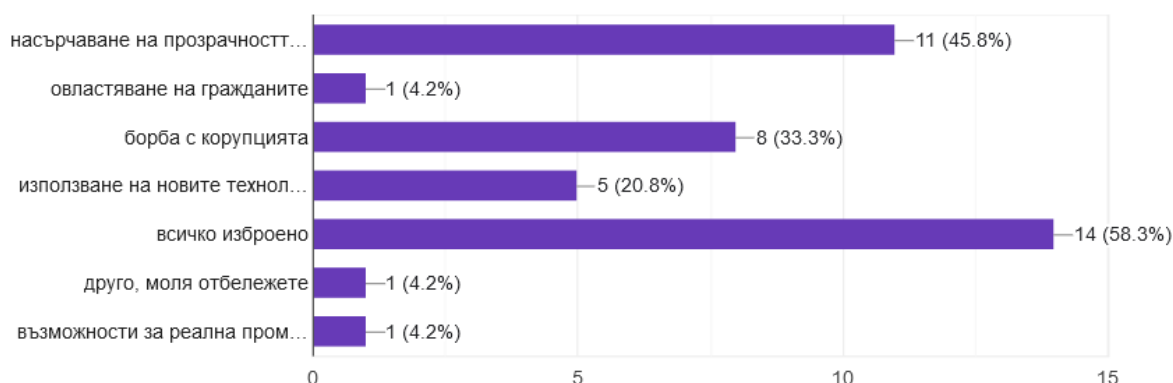
Категоричен е отговорът на областните администрации – 91,7% смятат, че те са се погрижили да има добрата основа за партньорски взаимоотношения с граждани, НПО, бизнес и социално-икономически

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление” 2014 – 2020 г.“, съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

партньори. От този въпрос бихме могли да заключим, че администрациите са изпълнили своята роля в партньорството, създавайки нужните предпоставки. От там насетне по-голямата част от тях смятат, че не е нужно да правят допълнителни стъпки, особено ако отношенията администрации-граждани не са регламентирани по някакъв начин.

21. Какво според Вас означава открито управление?

Под открито управление 45,8% от анкетиранияте разбират да се създаде прозрачност, 33,3% да има борба с корупцията, 20,8% виждат ролята на новите технологии за подобряване на прозрачността в управлението, 4,2% смятат, че овластяването на гражданите гарантира открито управление. 58,3% обединяват всички отговори като възможности за подобряване на откритото управление. Един респондент отново е посочил и възможността за реална промяна, което препраща към отговорите на въпроса за мотивацията за партньорство граждани-администрации.

22. Бихте ли подкрепили законодателни промени, регламентиращи участието на граждани, НПО, бизнес, социално-икономически партньори в съветите към Областните администрации?

В потвърждение на отговорите на 13 въпрос, тук респондентите отново демонстрират колебание по отношение участието на граждани, НПО, бизнес, социално-икономически партньори в съветите към Областните администрации, като 87,5% от тях не дават категоричен отговор да или не, а поставят под въпрос гражданското включване в зависимост от самия съвет, целите и въпросите, които разглежда. Обнадеждаващ е фактът, че нито един от участниците не е дал категоричен отговор „не“.

Основни изводи от проучването:

- Вече има натрупан опит на взаимодействие и партньорство между гражданското общество и областните администрации. Той се изразява не само в участието на граждани, НПО, бизнес и социално-икономически партньори в областните съвети и комисии, но и в реализацията на общи проекти, кампании, инициативи и дейности в обществен интерес. Това е добра основа за надграждане на партньорствата администрации-граждани.
- Областните администрации осъзнават ролята на гражданското включване при реализацията на политики, но считат, че на този етап по-активното участие на НПО, бизнес, социално-икономически партньори зависи от това партньорствата да водят до конкретни резултати и да са ясно регламентирани.
- Областните администрации спазват законовите изисквания и са създали областни съвети и комисии, когато това е регламентирано по закон. В голяма част от тях е осигурено и участие на НПО и социално-икономически партньори и в по-малка част на бизнес и граждани.
- Като цяло областните администрации са резервирани по отношение по-нататъшно насърчаване на гражданското участие

- в областни съвети и комисии. Това произтича и от реалните им правомощия, които са силно ограничени и невъзможността да отговорят на очакванията на гражданите в много случаи,
- Администрациите биха предприели мерки за насърчаване на гражданското участие, само ако са убедени, че това ще допринесе за постигане целите на даден областен съвет или комисия. Една голяма част от тях са скептични и на база на досегашния си опит смятат, че гражданското участие е по-скоро формално. Те не го отричат категорично, но считат, че трябва да се търсят други форми за неговото съществуване, които да бъдат обвързани с по-голяма резултатност.

Този документ е създаден в рамките на проект № BG05SFOP001-2.025-0143-C01 „По-активно и ефективно гражданско участие в областните съвети и комисии за координация и прилагане на политиките на областно ниво“ с бенефициент Фондация „Обществен дарителски фонд – Габрово“ и партньор Сдружение „Център за устойчиво развитие и иновации“. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление“, чрез Европейския социален фонд. Цялата отговорност за съдържанието на публикацията се носи от Фондация „Обществен дарителски фонд – Габрово“ и при никакви обстоятелства не може да се счита, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и/или на Управляващия орган.

